

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sk/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 3017200063
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3017200063.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa) L. D., bytom R., právne zastúpený JUDr. Šimonom Cibulkom, advokátom, so sídlom Jilemnického 2, 911 01 Trenčín, proti žalovanej Sociálnej poisťovni Bratislava, Generálny riaditeľ, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. decembra 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sa/4/2017-26 zo dňa 27. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 12Sa/4/2017-29 zo dňa 14. júna 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie, ako prvostupňovým správnym orgánom, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.07.2016 bol žalobcovi podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.) upravený od 01.05.2013 invalidný dôchodok na sumu 141 € a ďalej od 01.01.2015 na sumu 148,20 € a od 01.01.2016 na sumu 149,20 €. Na základe žiadosti žalobcu zo dňa 24.02.2016, doručenej sociálnej poisťovni dňa 17.05.2016, bol opätovne posúdený nárok žalobcu na invalidný dôchodok ako aj dátum vzniku invalidity. Za invalidného bol žalobca uznaný od 15.04.2004 z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Žalobcov dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe - odbornom posudku o invalidite zo dňa 12.05.2016.

2. Na odvolanie žalobcu žalovaná rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.12.2016 zamietla odvolanie žalobcu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila. V odôvodnení žalovaná uviedla, že nárok žalobcu na invalidný dôchodok bol opätovne posúdený a bola prepočítaná suma jeho invalidného dôchodku od dátumu uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a právoplatného priznania nároku na dávku. Sociálna poisťovňa právoplatne priznala invalidný dôchodok žalobcovi od 01.05.2013.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu ako nedôvodnú.

4. Krajský súd v odôvodnení konštatoval, že z obsahu administratívneho a súdneho spisu vyplýva, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.12.2016, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a súčasne bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 26.07.2016. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalovaná pri svojom rozhodovaní vychádzala predovšetkým zo žiadosti žalobcu o prehodnotenie zdravotného stavu z 26.02.2016, na základe ktorej bol jeho zdravotný stav posúdený 12.05.2016 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín a na základe nového posudkového záveru, ktorým bol žalobcovi určený dátum vzniku invalidity od 15.04.2004, bol invalidný dôchodok žalobcovi upravený podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. od 1. mája 2013 na sumu 141,00 € a ďalej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšený od 1. januára 2014 na sumu 145,50 € mesačne, od 1. januára 2015 na sumu 148,20 € mesačne a od 1. januára 2016 na sumu 149,20 € mesačne. Ak žalobca v podanom odvolaní namieta dátum úpravy sumy invalidného dôchodku od 13.05.2013, a žiada jeho úpravu (zvýšenia) od 01.05.2010, t. j. tri roky spätne, tak žalovaná považovala túto odvolaciu námietku za nedôvodnú s poukazom na ustanovenie § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a dátum vzniku invalidity 15.04.2004, pretože nárok na invalidný dôchodok si uplatnil žiadosťou spísanou 25.05.2013. Žalovaná, ako odvolací orgán, preskúmala napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 26.07.2016 a priloženú spisovú dokumentáciu účastníka konania v celom rozsahu, pričom dospela k záveru, že postup Sociálnej poisťovne, ústredie je správny, a preto napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.07.2016 potvrdila. Z uvedeného jednoznačne podľa názoru krajského súdu vyplýva, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 05.06.2013 bol na podklade § 70 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. navrhovateľovi od 01.05.2013 priznaný invalidný dôchodok v sume 131 € mesačne. Proti tomuto rozhodnutiu nebol podaný opravný prostriedok, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Žalovaná vo svojom rozhodnutí zdôraznila, že záväzným podkladom pre vydanie rozhodnutia bol lekársky odborný posudok o invalidite, ktorý vyhotovil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín 28.05.2013, podľa ktorého je navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pretože má v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

5. Žalobca žiadosťou zo dňa 24.02.2016 požiadal Sociálnu poisťovňu, pobočku Trenčín, z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu o jeho opätovné posúdenie a prehodnotenie výšky invalidného dôchodku. Na podklade tejto žiadosti bol zdravotný stav žalobcu opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia, pobočky Trenčín dňa 12.05.2016, ktorý stanovil, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo má naďalej mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, avšak s dátumom vzniku invalidity dňom 15.04.2004. Na poklade tohto posudkového záveru bol nárok žalobcu na invalidný dôchodok opätovne posúdený a bola prepočítaná suma jeho invalidného dôchodku od dátumu uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a právoplatného priznania nároku na dávku od 01.05.2013 (§ 112 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z.).

6. K žalobnej námietke, ktorá smerovala k dátumu vzniku nároku na výplatu invalidného dôchodku, ktorý žiadal žalobca vyplatiť s poukazom na ustanovenie § 112 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.05.2010, krajský súd uviedol, že táto nie je dôvodná. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na skutočnosť, že prehodnotenie zdravotného stavu a zvýšenie sumy invalidného dôchodku si žalobca

uplatnil žiadosťou zo dňa 26.02.2016. Na podklade tejto žiadosti, doručenej ústrediu Sociálnej poisťovne dňa 17.05.2016, bol zdravotný stav žalobcu opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín dňa 12.05.2016, ktorý stanovil, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo má naďalej mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%, avšak s dátumom vzniku invalidity 15.04.2004. Na základe tohto posudkového záveru bol nárok žalobcu na invalidný dôchodok opätovne posúdený a bola prepočítaná suma jeho invalidného dôchodku od dátumu uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a právoplatného priznania nároku na dávku, nakoľko do toho času žalobca nárok na invalidný dôchodok nemal priznaný a ani si ho neuplatnil, pri uplatnení 16.05.2013 žiadal priznať nárok od 01.05.2013.

7. Záverom krajský súd konštatoval, že pri svojom rozhodovaní zhodnotil vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej je vecne správne, a preto žalobu zamietol. Rozhodnutie žalovanej vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý má oporu v administratívnom spise, zo správneho právneho posúdenia, pričom žalovaná sa tiež jasne a zrozumiteľne vypořádala s jednotlivými odvolacími dôvodmi, ktoré žalobca uplatnil. Z uvedených dôvodov nebolo možné žalobe priznať úspech.

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 S.s.p. tak, že úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

9. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a to z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca trvá na tvrdeniach, ktoré uviedol už v predchádzajúcich konaniach, a preto navrhol kasačnému súde, aby zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej a tiež aj rozhodnutie správneho orgánu prvej inštancie, prípadne napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

10. Za nesprávne právne posúdenie veci pokladá žalobca posúdenie § 112 zákona č. 461/2003 Z.z. súdom. Krajský súd nesprávne posúdil čas uplatnenia nároku a obdobie 3 roky pred ním, od ktorého sa má dávka priznať, teda nesprávnosť spočíva v zlom určení času, ktoré si protirečí s logickým a gramatickým výkladom tohto zákonného ustanovenia.

11. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Dôvody, ktoré uvádza žalobca v kasačnej sťažnosti nepovažuje za opodstatnené, a preto navrhla kasačnému súde, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19.06.2018 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

13. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa

sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutí správnych orgánov vo veci úpravy - zvýšenia invalidného dôchodku, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil správny súd zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom ako aj sťažovateľom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

14. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia § 112 zákona č. 461/2003 Z.z. a dátumu vzniku nároku na invalidný dôchodok nie sú dôvodné.

15. Po preskúmaní veci kasačný súd uvádza, že sťažovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok rozhodnutím žalovanej č. XXX XXX XXXX zo dňa 05.06.2013. Záväzným podkladom pre vydanie rozhodnutia bol lekársky odborný posudok zo dňa 28.05.2013, podľa ktorého bol sťažovateľ invalidný od 01.05.2013, pretože mal v dôsledku dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Žiadosťou sťažovateľa zo dňa 24.02.2016, doručenej žalovanej dňa 17.05.2016, požiadal sťažovateľ o prehodnotenie zdravotného stavu, pretože sa mu od poslednej kontroly zdravotný stav zhoršil. Zároveň požiadal o prehodnotenie dátumu začatia poberania invalidného dôchodku.

16. Na základe žiadosti sťažovateľa bol opätovne posúdený nárok sťažovateľa na invalidný dôchodok ako aj dátum invalidity. Zdravotný stav sťažovateľa bol posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín, ktorý stanovil, že sťažovateľ je invalidný podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z.z., pretože má naďalej mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, avšak s dátumom vzniku invalidity dňom 15.04.2004. Na podklade tohto posudkového záveru bol nárok sťažovateľa na invalidný dôchodok opätovne posúdený a bola prepočítaná suma jeho invalidného dôchodku od dátumu uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a právoplatného priznania nároku na dávku od 01.05.2013 podľa § 112 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z.

17. Vzhľadom na uvedené kasačný súd uvádza, že v danej veci sťažovateľ žiadosťou doručenu žalovanej dňa 17.05.2016 žiadal o zvýšenie sumy invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu. Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. dávka sa zvýši najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na jej zvýšenie. Z dôvodu, že prišlo k upraveniu - zvýšeniu sumy invalidného dôchodku, pretože na základe lekárskeho posudku zo dňa 12.05.2016, vypracovaného na základe žiadosti žalobcu o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, bol žalobca uznaný za invalidného oproti predchádzajúcemu lekárskeho posudku dňom 15.04.2004, tak záver žalovanej o upravení - zvýšení sumy invalidného dôchodku od 01.05.2013 je správny, keďže žiadosť bola podaná dňa 17.05.2016 a žalovaná upravila - zvýšila sumu invalidného dôchodku od 01.05.2013, teda 3 roky spätne od uplatnenia

nároku na jej zvýšenie. Z uvedeného dôvodu je neopodstatnená námietka sťažovateľa, že žalovaná použila § 112 ods. 1 písm. a) namiesto § 112 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z.z., pretože bola naplnená skutková podstata uvedená v návetí ustanovenia § 112 ods. 1, teda že dávka sa zvýši najviac tri roky späť od uplatnenia nároku na jej zvýšenie. Neuvedenie § 112 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z.z. nespôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej, pretože v danej veci boli naplnené dôvody uvedené tak v § 112 ods. 1 písm. a) ako aj § 112 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z.z.

18. Vzhľadom na uvedené podľa názoru kasačného súdu bol postup žalovanej v súlade so zákonom, keď na základe novovypracovaného lekárskeho posudku, ktorým bola určená nová doba vzniku invalidity dňom 15.04.2004, upravila - zvýšila napadnutým rozhodnutím sumu invalidného dôchodku sťažovateľovi od 01.05.2013, teda 3 roky späť od podania žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku zo dňa 17.05.2016.

19. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s opakovanými právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

20. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

21. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.